

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebuix

EL POBLE: CATALA

DIRECTOR-GERENT
PERE OROMINAS
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
IMPRESA
GARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
Redacció, 723 - Imprempta, 2.293

ANY VIII NÚM. 2.236

BARCELONA, DILLUNS, 12 JUNY DE 1911

UN NÚMERO, 5 CENTIMS

Grans magatzems EL SIGLO

ULTIMS DIES

EXPOSICIO Y VENDA

Mobles y articles pera faula y regal

EXCEPCIONALS OCASIONS

Articles de pell. - Bisuteria. - Joieria
Rellotgeria. - Làmpares. - Ceràmica - Flors
Cristalleria. - Pisa. - Bateria de cuina
Metall blanc. - Ganiveteria. - Quadros
Adornos saló y despaig. - Caixes paper
Tapets hule. - Mobiliari, etc., etc.

PREUS CONSIDERABLEMENT REDUITS

- Extents Persianes de totes classes.
assurtit en Cortines fil. - Mos-
quiteres. - Estoretes bimet, etc., etc.

--- Gran Cortines bambú y grans
varietat en --- de cristall ---

INSTALACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA

MOTORS

A GAS, BENZINA, GAS POBRE, etc. Preus econòmics y resultats garantits. Nombruses referències

DAVID FERRER Y C.A.
(Societat en comandita)
Corts, 586 -- BARCELONA

Un cop d'audacia

L'ocupació de Larache y Alcàzar. -- Governants sense esma. -- L'actitut de les potencies. -- Un mal plet. -- La febre de don Quixot

...cuando un muchedumbre, cuando un pueblo se deja gobernar de tal manera y por tales hombres, ¿será una Nación, una entidad capacitada para una acción en el mundo?

De la Epoca del día 9 de l'actual.

Això escrit el vell diari conservador «La Epoca» parlant de la política dels liberals dinàstics en la qüestió del Marroc. És, en efecte, desgavellada y incoherent la conducta del govern den Canalejas. No la poden aprovar ni els mateixos africanistes que no hagin perdut el seny. Estem realment governats per homes de Lèlipu. En el terreny internacional, sobre tot, a cada pas donen mostres de la seva desorientació y de la seva escandalosa ineptia.

Cal reconèixer que es el senyor Canalejas un d'aquells homes que pensa largament les coses pera acabar fent un majestós disbarat. S'ha llessat, finalment, cap a l'aventura africana. Però, aduc les aventures, poden combinar-se bé y poden combinar-se malament. Totjust són les accions temeraries les que més talent y més enteniment requereixen. Y el president del Consell ho està fent de la pitjor manera possible.

Ahí deien en el nostre diari: «Per fi

les d'intervenció militar com els que acaben de realitzar a Larache y Alcàzarquivir: ni els tractats franco-espanyols ni l'Acta d'Algècires. Y no solament aquests convenis no autoritzen lo fet, sinó que ho priven. Tot aquell qui conegui la qüestió y la jutgi imparcialment, sense esperit de patriotisme, haurà de confessar que Espanya, en efecte, ha fallat als tractats.

Els nostres africanistes eridaran: «També hi ha fallat França! Estem, doncs, en el mateix cas dels francesos.» No; no estem en el mateix cas. Enganyen indignament al poble's que això li diuen. El cas es del tot diferent. FRANSA ESTA INTERNACIONALMENT AUTORIZADA PERA CONSERVAR Y RESTABLIR L'ORDE Y LA TRANQUIL·LITAT AL MARROC, Y REALISA L'ACTUAL INTERVENCIO A PREGS DEL SOLDA Y AMB EL CONSENTIMENT DE LES POTENCIES, mentre que, al contrari, Espanya ni està autorizada pera l'acció que ha emprès, ni el soldà li ha demanada ni les potencies li han donat la seva aquiescència. Podran replicar els nostres africanistes que això es una injustícia, un afront, una infàmia. Tot lo que vulguin. Però es així.

Perquè protesten, esvaloten y se desesperen amb aquests senyors? Es que no ha sigut el govern espanyol un dels qui més ha contribuït a crear la present situació internacional? Aquesta resulta principalment dels tractats firmats pels ministres madrilenys. Si tant perjudicials eren els tractats, per què s'hi avingueren, per què's concertaren? Un cop concertats y firmats, quin altre remei quedava més que respectarlos y complirlos?

Desentenenit de tractats y d'observacions diplomàtiques, el senyor Canalejas, emprès per certs elements, s'ha llessat del tot a una nova y perillosíssima aventura. Ha tancat els ulls y ha donat el salt, pensant que una cosa o altra ne sortirà. El procediment es d'una imprudència y d'una lleugeresa intolerables.

Com temiem, la febre de don Quixot ha fet donar aquest un cop de cap. No ha volgut escoltar consells ni advertiments, y ha fet una audaç sortida.

No sab gaire bé ont va; però ell ja ho sap.

Poden passar-li els pitjors contratemps, les més doloroses sorpreses; però ell ja ha sortit.

Pot ensopegar amb el ridícul, amb l'humiliació, amb la tragedia; però ell ja ho sap.

No més fa dos anys de la sortida de Melilla. No més ne fa tretze de la sortida dels Estats Units.

Una campanya de redempció

ELS CAVERS

Copiem del nostre confrare republicà de Tortosa «El Pueblo»:

«El artículo de Marcelino Domingo, no fué una palabra suelta; fué el principio de una acción.

«No basta decir que los cavers sufrían la ignominia de una esclavitud: la acción ha de continuar hasta arrancar de esta esclavitud a los cavers, hasta quitarlos de las garras de la usura y del feudalismo: hasta separarlos de un hombre que se llama Eduardo Aibacar.

«Varios diputados republicanos han escrito a Marcelino Domingo poniéndose incondicionalmente a sus órdenes para esta campaña; la Juventud de la U. F. de Barcelona, en su Consejo directivo, acordó trabajar con toda su alma para estas víctimas que se recluyen en un barrio de Tortosa. Nosotros estamos dispuestos a no cejar.

«Muy pronto, con diputados a Cortes, con elementos valiosísimos de la intelectualidad republicana, se celebrará en la Cava un grandioso mitin. En el Parlamento, se hablará de los cavers: en toda Cataluña republicana se levantará una noble cruzada...

«Lo que no han sabido hacer los católicos, lo que no han querido hacer el obispo, lo que han consentido, para arrancar los votos, los monárquicos miserables que hay en Tortosa, van a hacerlo los republicanos...

«Y los republicanos lo harán pensando en aquel mandamiento que dice: «Amarás al prójimo como a ti mismo».

«El lunes celebróse el juicio de conciliación entre nuestro compañero Marcelino Domingo y Eduardo Aibacar.

«Marcelino Domingo dijo que no podía retirar ni una palabra de lo escrito en «La Publicidad» y que la conducta política del señor Aibacar no la podía juzgar de otra manera que en los términos que lo hizo en su artículo.

«Desde luego no hubo avenencia».

Juventut Federal Nacionalista Republicana

Complint prescripció estatutaria se convoca als socis a la junta general ordinaria que tindrà lloc el dimars, dia 13 del corrent, a les deu del vespre, y en el local del C. N. R. (Pelai, 42, principal).

ORDE DE LA JUNTA

I. -- Aprobació de l'acta de l'anterior.
II. -- Memoria del Secretari.
III. -- Estat de comptes.
IV. -- Discurs del president, don Oriol Martorell.
V. -- Lectura del projecte de bases per a l'organització de juvenuts arreu de Catalunya.
VI. -- Proposicions y assumptes generals.

Per acord del C. G.
El secretari,
Josep M. Pi y Suñer.

Ateneu d'U. F. N. R. del Districte III

Conferencia den Lluhi Rissech

Davant de nombrosa concurrència explanà el senyor Lluhi Rissech abans d'anir la seva anunciada conferencia, que versà sobre aquests importants punts: «L'horra present de l'actuació nacionalista. -- Necessitat y urgència d'associar a l'actuació nacionalista liberal y obrerista del nostre poble. -- Greus perills de l'increment de les forces conservadores y ultramontanes per a l'adveniment de l'autonomia nacional de Catalunya».

Heus aquí, en síntesi, lo que digué l'orador:

Hi ha actualment a Catalunya un important, fonamental problema patriòtic, com hi ha en curs de solució altres problemes d'orde humà, problemes que, com el de la cultura, el de la socialització y el de l'obrerisme, no són intrínsecament problemes nacionals.

En l'apreciació de l'existència d'aquests darrers problemes, hi ha la nostra característica y la nostra distinció, dintre de la política catalana. Perquè nosaltres no solament afirmem el nostre problema interior, perseverantment viu, de la nostra constitució política, sinó que afirmem aquells altres que's plantegen en l'ample esfera de l'orde humà.

Jo vull dirvos, com a comentament, que no podem sacrificar a res, a cap consideració, per alta que sigui, el nostre nacionalisme, com no podem sacrificar ni a la malícia patria, aquelles altres aspiracions que professem, en l'orde de la llibertat y de la democràcia.

El catalanisme conservador afirma la personalitat de Catalunya, com un resultat de l'història, com un fet de la naturalesa, com un dret del nostre poble. Però alhora que fa aquestes afirmacions capdals, refusa aquelles altres problemes nostres, que són de llibertat, de socialització y de progrés humà. El catalanisme conservador ens afirma com a rassa, com a sang, com a poble; però al costat de la llibertat col·lectiva, no hi posa la llibertat individual. A l'evolució de les societats, hi posa frens y obstacles; muraletes a les aspiracions progressives de l'humanitat.

De manera, amics, que amb els catalanistes conservadors, hi tenim un punt de contacte, tan ample com volguem, punt que jo declaro intangible; però alhora hi tenim divergències, discordies, fins lluites encarnissades.

Davant de la concepció conservadora del catalanisme, hi oposem nosaltres la nostra concepció liberal, progressiva, socialisadora, dinàmica, que ajunta a les solucions de porta les generoses aspiracions que's porten els pobles directors del món. Nosaltres amb aquesta concepció liberal podem realitzar beneficis tan considerables pera Catalunya, que cometeriem una gran torpesa si desentessim d'aquesta actuació. Perquè a la nostra patria y a Barcelona, condensació y síntesi espiritual de Catalunya, estan pera realitzar totes les obres, per virtut de les quals es susceptible la realització de quicòm de justícia social en el nostre poble. Y aquestes obres som nosaltres solament qui podem realitzar.

A Barcelona no hi ha escoles, al menys escoles que puguin nomenarse tals en el nostre temps; a Barcelona no s'ha fet res en sentit econòmic, pera auxiliar als desvalguts, en els moments crítics de la seva vida. No tenim la Borsa del treball, ni els refugis pera els vells, ni els segurs pera els malalts o els sense feina. A Barcelona no s'ha intentat la municipalització dels grans monopòlis ni la socialització de la riquesa pública, ni res, en fi, d'altament progressiu y liberal. Si nosaltres podem realitzar quicòm d'això hauriem accelerat el pas del nostre poble y contribuït al major benestar dels catalans.

A Barcelona hi ha un irreductible sentiment republicà y democràtic, un evident sentiment d'obrerisme y un no menys fort sentiment de patria. Hi ha també sentiments actius, supervivents de temps vells, forces que frenen l'evolució de les societats; hi ha carlins y Defensa Social y regionalistes; però no parlem d'aquests sentiments y parlem dels primers, que són irreductibles y forts en la nostra Barcelona.

En la vida de la nostra ciutat, aquestes tres tendències actuen constantment; no estan latents ni adormits. Són factors essencials dels moviments del nostre poble. Y sabí això, cal preguntar: No es veritat que aquestes tres tendències, de llibertat, d'obrerisme y de patria, han de coordinarse, han d'unirse íntimament, o si no entraran en competència, en guerra entre si? Doncs nosaltres som y devem esser la coordinació, l'aplegament, d'aquests tres grans factors sentimentals. Amb l'afirmació conjunta d'aquests tres grans sentiments, recullim tota l'immensa força deslliuradora que hi ha a Catalunya.

Si nosaltres sabem sintetitzar tot això, impedim que entrin en pugna entre si, aquelles tres grans idees y contribuïm a la vida ascensional de Catalunya. Però jo us deixo clar que si nosaltres, catalanistes, no fem l'afirmació obrerista, impedim de fet l'adveniment de l'autonomia de Catalunya. Perquè si Catalunya no diu res als obrers, als liberals, als homes com a homes, no seran entesos les veus de llibertat de la nostra patria. Si Catalunya no es liberal, la llibertat no serà catalanista. Si Catalunya no aplega les forces socialisadores y les multituds sedentes de redempció, vindrà la lluita entre aquestes forces y aquelles altres que diemse catalanistes, no delensin solucions emancipadores pera els obrers, y com a resultat la derrota de la causa de l'autonomisme català. Desde'l punt en que l'afirmació patriòtica se desentengui d'aquelles altres afirmacions humanes, vindrà la lluita; el republicanisme y l'obrerisme deturaran les afirmacions nacionalistes, y aquestes deturaran unes altres.

Recullim, com a prova d'això, l'experiència de fets que tots coneixem. No fa gaires anys, quan va comensar l'actuació regionalista a les eleccions, se va produir una separació, podem dir un abim, entre republi-

ECOS

BARBES de jueu y ulleres de conxa p lo Quevedo. Una cara meitat per meitat de soldat y de frare y un barret tou, que abans arribava frec a frec del sol y ara pot passar plàcidament per les rambles. La mànegua esquerra del gce negre, penja vuida, sense el bras, que deu haver caigut en alguna gesta d'amor o de guerra. Y així, seriós, altiu, ple d'orgull com cal al darrer chidalgos, passa per les rambles el senyor don Ramon Maria del Valle Inclán y Montenegro.

Ahí «El Correo Catalán» va enviar a un memorialista de la Virreina a intervenir al gran don Ramon. Llegint el periòdic tarlú, el gran don Ramon hauria lamentat que'l carlisme no sigui més que una historia heroica, sensual y amb soroll d'armadura, que ell ven a tres pessetes en totes les llibreries.

Però la prosa barbre, plebeia y provinciana d'«El Correo», ha servit pera presentar-lo com un carlí més. Y la gent se creu que les barbes florides den Valle Inclán són les d'un cabecilla y no les d'un faune patrià y intel·lectual.

Consolomon pensant que el tradicionalisme den Valle Inclán es un heróic conte, apropiat pera esser publicat en els periòdics republicans de bon gust literari. En «Flor de Santidad» es el pèlegri violador d'Adèleg, y aquell mirmale del prems de la pastora, que's creu produït pel diable. En «Corte de Amor», es el príncep que passa, epurari y sentimental, de la carn de la mare a la de la filla, amb un sabi eclecticisme amorós. En les «Sonates», el diví marqués de Bradomin, tastador de princeses, jefes monjes y de criolles. En «Agulla de Blason», els seminaristes y assessors, violadors de sepulcres, luxuriosos y lladres, y el chidalgos don Joan Manuel, violent, borratxo y orgullós, com un Borga...

Se diu carlí, perquè creu que'l carlisme, representant les velles forces de la rassa, es més literari que la democràcia. Però també podria esser anarquista, si els anarquistes no fossin uns homes sensats y conservadors. No obstant, den Valle Inclán es aquesta frase: «El anarquisme es sempre una regeneració, y entre nosaltres l'única regeneració possible».

Però en Valle Inclán pot dividir l'història de la literatura espanyola en abans y després de l'aparició de les «Sonates». Abans d'ell, està Cervantes; després d'ell, ningú. Com el seu arbitari avantpassat, el marqués de Bradomin, pot dir que en la literatura castellana no hi ha més que ell y els altres. Y pera coronament de la seva gloria, es precis saber que cap carlí ha llegit els seus llibres.

Uns quants literats preparen una festa en honor de l'excels novel·lista. Li serà també demanada una conferencia a l'Ateneu.

—

ELS senyors Guerrero-Mendoza s'han adherit a la protesta dels empresaris de teatre barcelonins en l'assumpte del Parc. Sembla que també estan disposats a llançar Novel·lats, cooperant a la protesta.

—

L'edició de les «Cent millors poesies catalanes», ha obtingut un èxit extraordinari. L'editor, l'Antoni López, ja parla de una segona edició, tot y constar la primera d'uns quants milers.

Y mentrestant, totes les veus pessimistes parlen de que no's venen llibres, de que en aquest poble de menestrals, com en «L'allegria que passa», la poesia no's fletura, passant de llarg.

LA VAGA DE TERRASSA

Se'ns demana l'inserció:

«Senyor Director d'EL POBLE CATALA

Agitem la ploma pera escriure aquestes línies, plenes d'entusiasme davant la convicció y energia que regna entre la classe obrera de Terrassa y la solidaritat que's pressenten diverses col·lectivitats obreres d'altres pobles.

La burguesia, causada de perdre diners íntimament ja comença a reconèixer que amb l'actitut que segueix no aconseguirà ses pretensions. La força, la potencia obrera dirigida amb serenitat hi ha sigut impossible d'eliminar ni amb la funesta arma del pacte de la fura.

No hi faltat qui recorregués els domicilis dels vaguistes pera ferlos desistir de la seva actitut y recomanarls que tornessin al treball, però's vaguistes complint com a bons soldats han negat resoltament si no s'accepten les bases presentades pel Sindicat de l'Art Fabril.

En vista de que's vaguistes no volen treure se ni trair als seus companys, una quantitat inefinible d'empreses se disposen a ocupar llurs llocs, però aquests tenen cura de no casa seva un telar, mentre's teleclau a les cases lligades no podran treure en lous seus telars. Així es que a nosaltres no ens falta seny en dona. Al fi y al cap no hiell xaman d'esser traidors.

El senyor governador ha teleclau algunes conferències amb cacs d'aquesta ciutat, res començaments que procurin cercar una prompta solució. El poble de Terrassa no pot tenir cap confiança en les paraules del senyor governador, per quant no satisfet encara amb l'excés de guarda civil que ha enviat a aquesta ciutat, ens ha enviat una gent desconeguda que usa bastó. Però hi de saber el senyor Portela que a Terrassa ens coneixem tots y pera aquesta gent no hi ha res a fer. Creguiss, senyor Portela, mentres se limiti a escoltar no més a quatre càlces, mantenidors del clock-out, no se solucionaria res. — Terrassa, 10 de juny de 1911.

— La Comissió de vaga.

La salvatjada de Sant Felin

Més detencions y més llibertats

El jutjat especial ha ordenat la detenció dels joves carlins de Granollers Josep Llovet y Reverter y Jaume Julià, els quals ja foren detinguts per la policia y deixats anar després per orde del governador.

Segons sembla, el jutjat ha trobat en els atatsats fets per la policia materia suficient pera ordenar la detenció dels dos subjectes esmentats.

En cambi han sigut posats en llibertat, mitjantant la constitució de fiança, els carlins Geroni Riera, Ramon Miró, Lluís Salleras, Josep Casanovas, Melià Ribé, Felip Camps y Josep Novell, tots també del requet de Granollers y els lerrouxistes Joan Carbonell, president de la Juventut Radical de Sant Felin, y Josep Tremols, secretari de la mateixa. Pera aquestes constitut fiança el senyor Pich y Pon.

